

KIRJALLINEN ASiantuntijalausunto

StV@eduskunta.fi

Asia: HE 127/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain muuttamisesta

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen asiantuntijalausunto

Tausta ja esityksen HE 127/2024 vp pääasiallinen sisältö

Asteittain voimaan tulevan, numeerisen vähimmäismitoituksen 0,7 säätäminen todettiin vuonna 2020 välttämättömäksi hoidon laatua heikentävien ja asiakasturvallisuutta vaarantavien puutteiden vuoksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annettua lakia siten, että toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti.

Esityksessä arvioidaan, että 0,6 mitoitukseen tarvittava henkilöstö voidaan turvata ilman, että se vaarantaa asiakasturvallisten palvelujen järjestämistä. Henkilöstömitoituksen alentaminen 0,6 tasolle varmistaisi henkilöstön riittävän saatavuuden yhdessä muiden hallitusohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden kanssa. Ympäri vuorokautisen hoidon henkilöstömitoitusta keventämällä voidaan esityksen mukaan myös parantaa osaltaan palvelujen saatavuutta.

Lausunto

Asiakasturvallisuudella tarkoitetaan palveluiden järjestämistä, tuottamista ja toteuttamista niin, ettei asiakkaan fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen tai taloudellinen turvallisuus vaarannu.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus katsoo esityksen vaikutusarvioihin perustuen, että se sisältää riskejä laadun ja asiakasturvallisuuden heikentymiselle ympärivuorokautisen hoidon palveluissa.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus pitää tärkeänä, että palveluiden järjestäjät ja tuottajat pystyvät käytännössä omavalvonnallisesti varmistamaan, että henkilöstön määrä on vähimmäismitoitusta korkeampi, jos asiakkaiden hoidon ja huolenpidon tarve sitä edellyttää.

Henkilöstön määrällä on yhteys asiakkaiden turvallisuuteen, mutta myös monilla muilla tekijöillä voidaan vaikuttaa asiakkaiden turvallisuutta vahvistavasti. Henkilöstön osaaminen, tiedot ja kyky soveltaa osaamistaan sekä työkuultuuri ovat asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta olennaisia tekijöitä.

Työntekijöiden hyvällä perehdytyksellä turvallisiin toimintatapoihin ja työmenetelmiin voidaan tukea asiakasturvallista työskentelyä. Lisäksi työnantajan on tarjottava henkilöstölle mahdollisuus ylläpitää työtehtävien edellyttämiä tietoja ja taitoja ja varmistettava asianmukainen osaaminen erityisesti työolosuhteiden tai tehtävien muuttuessa.

Psykologisesti turvallisessa työyhteisössä puutteet ja epäkohdat uskalletaan ottaa puheeksi. Tämä mahdollistaa niiden nopean korjaamisen ja toiminnan jatkuvan kehittämisen. Näin myös edistetään asiakasturvallisuuteen kohdistuvien riskien hallintaa.

Allekirjoitus

Tuija Ikonen
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen johtaja

Lausunnon valmisteluun on osallistunut allekirjoittaneen lisäksi
Johtava asiantuntija Satu Koskela